

FUNDACJA

Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek
Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 52 231 188, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 870502736

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

fol. (ksero)

AK
RADOM -
KIELCE

NACIKOŃSKA Wanda
zam. Gwarek

3224/USK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 3224/486

MACIKOWSKA Wanda

Zem. Gurek

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ K.1, s.1-2

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ K.2, s.2

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K.1, s.1

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) ✓ K.1, s.1

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – Inne... —

IV. Korespondencja ✓ K.1, s.1

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) ✓ A

VI. Fotografie ✓ 206-II

I/1 - Relacja własna:

- Relacja własna Wandy Naczkowskiej, zam. Góreck, napisane 25.VI.1989, przekazane do Fundacji 19.XI.2004r. Rkp. Oryginał K.1, s. 1-2.

Wanda Naeikowska z mężem Grzegorzem "Jodła" Turma
 ur. 21.08.1912 r. w Chetmie
 c. Remigiusza i Ellani z Galasińskich
 zam. Skarżynko - Kamienica

Od grudnia 1941 rok wchodziła w skład jednej z pięciu komórek konspiracyjnej. Mieszkała przy ul. Spornej w pobliżu dworca, słuchając i kontynuując się pod lasem. Socjalistycznym pokojem ten rajmował "Radek" Mieczysław Holski. Trzeci miesiąc zastąpił zaproszenia w styczniu 1942, okazywał pseudonim "Wanda" rajmował się oddaniem lub odbieraniem przesyłek na kasecie w rozmyślonych dniach miasta Skarżynka. Trwało to do maja 1942. W maju wyprawa się "Radek", a lokal po nim został zajęty za kancelarię Szefer Stobupptk "Jan". Postawione zostały przysięgi, które odbierał ppk "Jan" w obecności "Dyploma" Aleksandra Górnkiego i "Hilka" (był w ochronie kancelarii). Ja zastąpił Kuprański i uszytych "Dyploma" przysięgi Czeskiego do pisania i inne materiały.

Wiosną 1943 w sądzie ppk "Jan" przyjechał do Radomia śladem egzekucyj przed Komisją Egzekucyjną tajnego Narwanica. Wraz z tymi osobami w domu koleżanki oddanej i w nocy razem z jej rodzicami została aresztowana i osadzona w więzieniu radomskim. W czasie przesłuchań na gestapo zorientowała się, że poszła o kontakty konspiracyjne ze swoją koleżanką, a ja wówczas o jej pracy w konspiracji nie miałem świadomości i odciek o śladach.

Starania o wykupienie mnie były organizowane w Skarżynku i podjętą się tego stolark, który robił meble na zamówienie dla Fuchsa - kasa IV wj. gestapo w Radomiu. Zarobek 100 zł. ataków za wykup mnie. Stolarz dzwonił "Indusom" piwiogone i w lipcu z celi wyprawa mi nie gestapo, a przed budynkiem więzienia dnia 10.08. i kasa przyleciała się na starych i jeździć do domu.

Musieliśmy mieć wszelkie kontakty konspiracyjne. Po uwięzieniu w domu przesyłać przesłania przez "Dyploma" zaproszenia mnie na ul. Annyka do mieszkania p. Pokieckich gdzie na mnie czekał szef sztabu ppk "Jan". Zostałam relacje z pobytu w więzieniu i śledztwa w budynku gestapo.

Byłam bardzo zadowolona, że skontaktowałam się z moją kochanką w konspiracji, prosiłam aby mnie odwiedzi do lasu. Wówczas polecono mi zejść się do obrotu odwrócić się i podano adres gdzie to oddawać. Był to wielki domek pod lasem w kierunku Borok. Moja młodsza siostra Łauka ze strony Janu odwoziła. Ja wśród znajomych radomskich organizowanych ich u to akcje. Był to rokujący kolejarzy z Tarasowem Skarżynka.

W roku 1944 latem otrzymałem list z oboru z Ravensbrück od „Dobrych” Aleksandra
Górkiego z prośbą o paczkę żywnościową dla siebie i kolepców, którzy już trochę rozeknuli. Adres na
jego listach przechodził za pośrednictwem razem z innymi nadawcą. W ten sposób rozdałem te adresy wśród
bliskich przyjaciół, a tymczasem dostawali mnie handlarze, którzy zuali cel swoich paczek.
„Dobrych” otrzymał przed koniec wojny na Olsztynie.

Od października 1944 organizowałem się z przetrwałymi członkami partyzantów oraz melinami, którzy
przybyli do naszego domu. Wto ich kierowałem nie wiem. Ja ich przeprowadzałem do murawian
na ul. Kolejową do p. Kuczborskiej i p. Łopii Wojciechowskiej oraz na plebania Kosciółka na Placach.
Jadymy, odzwiercieli nie przymadam. - Nadzwyczaj jeszcze, że mam ubezpieczenie zdrowe po
wojnie od ptk. „Jawor” Jana Henzla, - o pracy w kancelarii detabli. -

Maciejas

Gdańsk, 25/V. 1989

FUNDACJA
 *Archiwum i Muzeum Pomorskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek
 w Toruniu

Wpłynęła dnia: 19 11 04
 L. dz. 2836/WPE-412/04

Załączniki:
 Referent:

I/2 - Dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora.

- Potwierdzenie pobytu u uignienia radomskim H. Nacikowskiem od 15. V. 1943 do 8. VI. 1943, z du. 5. 06. 1989.
Msp. kserokopia K. 1, s. 1.
- Zasiadnienie z du. 8. października 1990. o pracy Kouspt. Wendy Nacikowskiem u uanie okupacji hitler. Msp. ksero.
K. 1, s. 2.

03 R A D O M
0797671

Ob. Nacikowska Wanda
ul.
26-100 Skarżysko-Kam. 1

Nasz znak: 842-206

Data: 1989-06-05

W odpowiedzi na podanie Pani w sprawie potwierdzenia pobytu w więzieniu radomskim w okresie od 15 V 1943r. do 8 VI 1943r. Archiwum Państwowe w Radomiu stwierdza, że Nacikowska Wanda c. Remigiu i Marii z d. Galasińska, urodzona 27.08 1922r. w Chełmie, została doprowadzona do Więzienia w Radomiu przez Sicherheits Polizei dnia 15 maja 1943 roku, w którym przebywała do dnia 8 czerwca 1943 roku tj. do dnia w którym została zwolniona / Więzienie w Radomiu, okupacji S-25/.

vk

DYREKTOR
Archiwum Państwowego
w R A D O M I U
mgr Henryk Szostek

173/47

Kielce, dnia 8 października 1947r.

173/47

Z a ś w i a d o z e n i e
= = = = =

Niniejszym zaświadczam, że Nacisko s[ia] wanda, urodz. 27.8.22r. niejmie zamieszkała w Skarżysku-Kamiennym przy ul. Pułaskiego Nr. 2. Podczas okupacji niemieckiej brała udział w pracy konspiracyjnej, pracując w charakterze maszynistki w kancelarii Głównego, od 7 grudnia 1942r. - 15 czerwca 1943r. aresztowana przez Gestapo radomskie - z więzienia wykupiona za pieniądze organizacyjne.

/-/ Ra[ma]nicz p[ł]k.

komendant Okręgu Kieleckiego
A.K.

moręozność podpisu Ob. p[ł]k. Ra[ma]nicza b. Kom. - ta Okr. Kielec. A.K.

ardzam: - Kierownik Biura /-/ Bugejski Józef
złotka okręgu z napisem Związek Uczestników Walki Zbrojnej o
podległość i Demokrację - Zarząd Wojewódzki w Kielcach.

Zgłoszenie podpisu oryginałem stwierdza:

Prezes P.Z.B.

/Zatorski Eugeniusz/

II. Materiały uzupełniające relację:

- Tekst o Wandzie Nacilkowskiej - Gresek napisany przez Krystynę
Mojas - Wojciechowską - Rlp., fotografia. Ksero K. 1, s. 1.

Wanda

Nacikowska - Gwarck

v. Remigiusza

notk. 27.08.1922. w Chetinie

W grudniu 1939 w najbliższym domu w obrębie dworca PKP, w okolicy przejazdu kolejowego w domu rodziców Remigiusza i Marii Nacikowskich, oficer HP Blazimierz Dautowski zorganizował punkt przerzutowy za granicę dla niejskoczonych. Władze Nacikowskie wyjsze się przyznaniem regleszających się, kwateronariem i kierowaniem do następnego punktu przerzutowego w Łakojanem skąd przez Stocaps i Węgry żołnierze byli przewiezani szlakiem zorganizowanym do Francji. W specjalnych skrytkach przechowywano mapy, spisy i adresy punktów kontaktowych oraz dokumentację.

W 1942 wstąpiła do AK i po złożeniu przysięgi przeuodni szkolenie o zakresu szpfru i pisania na maszynie poczym pełnił funkcję sekretarki, szpfrantrki, korespondentki w kancelarii

Główniej Komendy Okręgu Warszawskiego. W mieszkaniu przy ul. Spornej odbywały się zebrania, odprawy dowódców, rozdział funduszy na cele polityczne i partyzanckie. 15 maja 1943r zostaje przypradłkono, bo "w kotle" z jedynym z mieszkańców Radomia aresztowane i uwięzione. Przesyła do więzienia śledczego. Po czterech tygodniach zostaje wykupione w ramach organizacji. Uwolniony 8 września 1943r. Po kilku miesiącach i powrocie do zdrowia wraca do kontaktów kurpiowskich. Organizuje kwaterę dla partyzantów w "miejscu" pod nazwą "Buzka" w Warszawie, a następnie do wyzwolenia styczeń 1945. Po wojnie ukończył studia medyczne, wydział stomatologii.

III/3. Materiały dot. ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
Informacja dot. żołnierzy "Jana" i "Roelke", przekazane
wraz z dokumentacją Wandę Nacikowskiej z am. Gravel
(zb. IV - Korespondencja). Rkp. oryg. (bez podpisu i daty)
K. 1, s. 1.

III | 3 | 1

19ptk. "Jou" Jan Stencel był w 1943 szefem Sztabu
Okrepu "Jodko"

"Radek" był 1942/44 Kwatermistrzem Okrepu
1939 wawelska 19ptk. Wolska

Z tego można opracować okupacyjny
życiorys

IV. Korespondencja:

- Pismo Red. "Zeszyty Kombatanci" do Fundacji - 12. maj 2007.
Msp. ksero. K-1, s. 1.

IV / 1
Kowalski J. Kuczyńska

REDAKCJA
"Zeszyty Kombatanckie"
ul. Zielna 39, bud. "PASTY" p. nr 2 IV p.
00-108 Warszawa

Warszawa, 12 maja 2004 r.

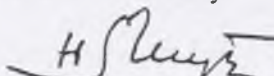
**Fundacja Archiwum i Muzeum
Pomorskie AK i Wojskowej Służby Polek**

**Pani Izabela Kuczyńska
WARSZAWA**

W załączeniu przesyłam materiały historyczne^{z „fockly”} do wykorzystania, które znajdują się w archiwum naszej Redakcji:

✓	1. Hanna Downarowicz	pt. „Frampol początek drogi”	6 stron
		pt. „Zapiski z pamięci”	32 strony
✓	2. Teresa Antonina Oziębło	zyciorys	2 strony
✓	3. Władysława Kobylarczyk	zyciorys	1 strona
✓	4. Wanda Nacikowska T. 3224 WSK	zyciorys	1 strona
✓	5. Anna Graba-Pawłowska	zyciorys	3 strony
✓	6. Bożena Niemierowska-Szczepańczyk	informacja	2 strony
✓	7. Janina Siwek ps. Minnie	informacja	7 stron

Redaktor Naczelny

płk Henryk Myskiński

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
w Toruniu

Wpłynęło dnia: 19.05.04
L. dz. 2896/648 - 402/04
d. J. Kuczyńska

J. 3224/WSK

AK
Radom-
Kielce

NACIKOWSKA Wanda
zam. GWAREK

v. Wypisy ze źródeł - na zniżkowe karty
informacyjne: 1

i

J. 3224/WSK

AK
Radom
-Kielce

NACIKOWSKA Wanda
zam. GWAREK

2039 Relacja

B. Rojek 2014

NACIKOWSKA Handa

